

Handläggare
Björn Axén
Telefon: 08-50800953

Till
Förskolenämnden
2024-10-22

Förskolor på öppna drogsccener i Stockholm

Svar på skrivelse från Sophia Granswed Baat med flera (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I en skrivelse till Förskolenämnden ställer Sophia Granswed Baat med flera (M) flera frågor om hur det ökade våldet i Stockholm påverkar tryggheten för barn, vårdnadshavare och personal i och i närheten av förskolor i staden. Frågorna handlar om antal förskolor som ligger på en öppen drogsccen, arbetet med trygghetsfrågor samt inrymningar.

I staden ligger 48 förskolor, inklusive pedagogisk omsorg, på en öppen drogsccen, vilket omfattar drygt 2200 barn. Ansvar för barnsäkerhetsarbetet i stadens kommunala förskoleverksamhet fördelas på olika nivåer och det huvudsakliga ansvaret ligger hos stadsdelarna medan kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att följa upp att beslutade riktlinjer följs.

Stadsdelarna arbetar på olika sätt med informationsutbyte med fristående huvudmän och samverkan sker med en rad olika myndigheter och andra aktörer.

Ansvar för inrymningsövningar ligger på lokal nivå och rutiner för inrymningar ser olika ut både mellan och inom stadsdelarna. Antalet inrymningar varierar mellan stadsdelarna.

Bakgrund/Ärendet

I en skrivelse till Förskolenämnden ställer Sophia Granswed Baat med flera (M) flera frågor om hur det ökade våldet i Stockholm påverkar tryggheten för barn, vårdnadshavare och personal i och i närheten av förskolor i staden. Med anledning till problemet med det beväpnade våldet och i synnerhet skjutningarna i Stockholm anser skribenten att hela staden måste arbeta – förvaltningar, bolag,

privata aktörer och civilsamhället – tillsammans med regionala och nationella myndigheter för att komma till rätta med våldspiralen.

Skribenten tar upp att det utifrån polisens definition finns över 30 så kallade öppna drogsener i Stockholm och ställer följande frågor:

- Vilka förskolor i Stockholms 11 stadsdelar ligger, enligt polisens definition för öppen drogsen, på en öppen drogsen?
- Hur arbetar förskoleförvaltningen för att säkerställa tryggheten för barnen och personalen som går och jobbar på våra förskolor, runt om i staden?
- Hur ser informationsutbytet ut gentemot fristående förskoleaktörer, mellan stadsdelar, förvaltningar, bolag inom staden och polisen, för att säkerställa tryggheten vid stadens förskolor?
- Hur ofta görs inrymningsövningar på stadens förskolor?
- Hur informeras vårdnadshavare om/kring inrymningsövningar på stadens förskolor?
- Hur många faktiska inrymningar har skett på stadens förskolor från 1 augusti 2023–23 april 2024? Vi ser gärna att det redovisas per stadsdel och per förskola inom den aktuella stadsdelen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Förskoleförvaltningens avdelning för stadsövergripande utveckling i samråd med avdelning för ekonomi och styrning.

Ärendet behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 oktober. Funktionshindersrådet har möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skribentens frågor är ordnade under rubriker med respektive frågor kursiverade och följs av förvaltningens svar.

Frågorna om antal förskolor på en öppen drogscen, ÖDS, och inrymningar handlar om både kommunal och fristående regi. Frågorna om säkerhetsarbete avser den kommunala huvudmannen. I statistiken ingår under rubriken även pedagogisk verksamhet.

Förskolor på öppna drogscener

- *Vilka förskolor i Stockholms 11 stadsdelar ligger, enligt polisens definition för öppen drogscen, på en öppen drogscen?*

En öppen drogscen definieras som en geografisk bestående plats där bruk och försäljning av narkotika sker offentligt och uppfattas som problematisk av myndigheter eller allmänheten. Därutöver finns en ökad otrygghet på dessa platser på grund av våldsbrottslighet. Sedan 2017 kartlägger Polisen årligen ÖDS i regionen. Förskoleförvaltningen har sammanställt antalet förskolor som ligger på en ÖDS. Sammanställningen bygger på 2023 års kartläggning.¹

I staden ligger 48 förskolor, inklusive pedagogisk omsorg, på en öppen drogscen, vilket sammantaget omfattar omkring 2200 barn. Fördelningen utifrån regi är 29 fristående och 19 kommunala. Variationen mellan stadsdelarna är stor. Stadsdelarna Farsta, Hägersten-Älvsjö, Järva, Bromma och Norra innerstaden har inga förskolor på en ÖDS.

I tabell 1 nedan redovisas antal förskolor på en ÖDS per stadsdel samt antalet av dessa som drivs i kommunal regi respektive enskild regi samt hur många barn som går i dessa förskolor. I bilaga 2 presenteras kartor över de stadsdelar i staden i vilka det finns förskolor ligger på en ÖDS med förskolor och ÖDS:r markerade.

Tabell 1. Fördelningen av förskolor på ÖDS per stadsdel, antal av dessa i kommunal regi samt hur många barn som omfattas.

Stadsdelar	Antal förskolor på ÖDS	Kommunal regi	Enskild regi	Antal barn på ÖDS
Bromma	0			0
Enskede-Årsta-Vantör	3	3		178
Farsta	0			0
Hägersten-Älvsjö	0			0
Hässelby-Vällingby	2	1	1	104
Järva	0			0
Kungsholmen	6	3	3	260
Norra innerstaden	0			0
Skarpnäck	4	0	4	172
Skärholmen	21	10	11	954
Södermalm	12	2	10	557
Totalt	48	19	29	2 225

Källa: [Hitta förskola](#) (juni 2024); Sweco (december 2023).

Förskoleförvaltningens arbete för att säkerställa av trygghet

- *Hur arbetar förskoleförvaltningen för att säkerställa tryggheten för barnen och personalen som går och jobbar på våra förskolor, runt om i staden?*

Ansvar för barnsäkerhetsarbetet i stadens kommunala förskoleverksamhet fördelas på olika nivåer. Stockholms stad har på stadsövergripande nivå beslutat att ta fram riktlinjer för ett förbättrat och likvärdigt arbete med säkerhet i stadens kommunala förskolor och kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att följa upp att beslutade riktlinjer följs.²

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att säkerställa att riktlinjerna konkretiseras och omsätts, och om det krävs, samordna insatser för detta. De ansvarar även för att följa upp att alla förskolor har fungerande arbetssätt för att leva upp till dessa riktlinjer. Rektor ansvarar för att det finns en organisation för säkerhetsarbetet i förskolan samt uppdaterade rutiner och handlingsplaner. Förskolorna ska ha handlingsplaner för allvarliga händelser och kriser med rutiner för hur personalen ska agera exempelvis i

utrymning i händelse av brand, inrymning vid hotande händelser i närområdet olycksfall och försvunna barn.

Staden följer gällande regelverk avseende arbetsmiljöarbete (AFS: SAM 2001:1) och AFS 2015:4) i syfte att skapa och säkerställa en trygg och säker arbetsplats. Rektor ansvarar lokalt för att ett aktivt arbetsmiljöarbete bedrivs på varje förskola.

Stadsdelarna organiserar sitt lokala trygghetsarbete på olika sätt exempelvis med en trygghetssamordnare eller ett trygghetsråd.

Inom ramen för tillsynsuppdraget granskar Förskoleförvaltningens myndighetsavdelning enskilda huvudmän och friståendes förskolors trygghetsarbete.

Informationsutbyte för säkerställande av trygghet

- *Hur ser informationsutbytet ut gentemot fristående förskoleaktörer, mellan stadsdelar, förvaltningar, bolag inom staden och polisen, för att säkerställa tryggheten vid stadens förskolor?*

Stadsdelarna arbetar på olika sätt med informationsutbyte med fristående huvudmän. Vissa har samverkan på övergripande förvaltningsnivå med olika relevanta aktörer. Eftersom de fristående huvudmännens deltagande är frivilligt deltar de i dessa samarbeten i olika grad. Vissa inte alls, andra mer omfattande. Samverkan sker med en rad olika myndigheter och andra aktörer som polisen, fastighetsägare, Svenska kyrkan, föreningar och det lokala näringslivet. Förskolorna själva har även direkta kontakter med olika aktörer.

En vanlig organisationsform är platssamverkan³ som handlar om att samla olika aktörer som just de ovanstående för att jobba praktiskt tillsammans med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt en speciell plats.

Inrymningar

- *Hur ofta görs inrymningsövningar på stadens förskolor?*

Utifrån Stockholms stads riktlinjer *Säker förskola*⁴, som omfattar akuta händelser som inrymningar, ligger ansvaret för inrymningsövningar på lokal nivå i respektive stadsdel. Rutinerna för inrymningar ser olika ut i stadsdelarna och hur övningarna genomförs kan variera inom en stadsdel. Vissa genomför övningar 1

³ [Platssamverkan i Stockholm stad](#) (juni 2024).

⁴ Säker förskola Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stad kommunala förskolor, beslutad i KF 2018-06-11.

eller 2 gånger per år. Vissa övar endast med personalen utan barn. Vissa förskolor går endast igenom handlingsplanen för inrymning.

- *Hur informeras vårdnadshavare om/kring inrymningsövningar på stadens förskolor?*

Rutinerna för information till vårdnadshavarna om inrymningar ser olika ut i stadsdelarna. Informationen om såväl planerade övningar som skarpa fall sker skriftligt via skolplattformen eller e-post samt muntligt.

- *Hur många faktiska inrymningar har skett på stadens förskolor från 1 augusti 2023–23 april 2024? Vi ser gärna att det redovisas per stadsdel och per förskola inom den aktuella stadsdelen.*

Stadsdelarna rapporterar sammanlagt 22 inrymningar under perioden 1 augusti 2023 till 23 april 2024. Antalet inrymningar varierar mellan stadsdelarna både beroende på faktiska händelser men också utifrån bedömningar av händelser utifrån de lokala riktlinjerna. Vissa stadsdelar rapporterar att förskolor valt att förlägga verksamheten inomhus på grund av oro för säkerheten men att det inte handlat om inrymning, vilket redovisas nedan i tabell 2.

Tabell 2. Antal inrymningar under tidsperioden 1 augusti 2023–23 april 2024. Tabellen visar även verksamheter som valt att hålla verksamheten inomhus på grund av otrygghet eftersom stadsdelarna.

Stadsdel	utsatt tidsperiod	Verksamhet inomhus
Bromma	11	
Enskede-Årsta-Vantör	4	
Hässelby-Vällingby	1	10–20*
Järva	0	34
Kungsholmen	0	
Skarpnäck	4	
Skärholmen	0	3
Södermalm	0	
Norra innerstaden	0	
Farsta	1	
Hägersten-Älvsjö	1	

* En förskola Hässelby-Vällingby som ligger i anslutning till en ÖDS väljer ofta att bedriva verksamheten inomhus på grund av stökighet i den intilliggande parken.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén-Ryhede
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Förskolor på öppna drogsener i Stockholm
2. Kartor över stadsdelar med förskolor på öppna drogsener

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2024-10-08
Katarina Odén-Ryhede, Avdelningschef	2024-10-08